DJELOVANJE MOMP KORČULA NA TERENU BELENIĆI - ZAVALA

Prema zapovjedi Zapovjednika Južnog bojišta od 10-12. siječnja 1994. godine MOMP Korčula premjestio se iz dotadašnje zone odgovornosti na područja Bregave na novu crtu Belanići – Zavala.

Još početkom listopada 1991. godine, iz ovog područja, Jugovojska je okupirala šire područje Slanog. Presjecanjem komunikacije Dubrovnik - Ploče - Split neprijatelj je bio odsjekao jug od ostatka Hrvatske i onemogućio izvlačenje pučanstva iz Konavala i Dubrovnika kopnenim putem.

Polovicom 1992. g. po izvršenoj deblokadi p/o Pelješca 1. i 4. Gardijska brigada potisnule su neprijatelja sa šireg područja Zavale, Belanića i Orahova dola na suprotnu (sjevernu) stranu Popova polja. Tu je do dolaska MOMP Korčule neprijatelj držao većinu svojih snaga. Nasuprot naše crte on je imao: zapovjedništvo bataljona, dvije pješačke satnije, ojačanu satniju tenkova (T-34 i T-55) i nekoliko topničkih bitnica (MB-120 mm,H-105mm,H-122mm).

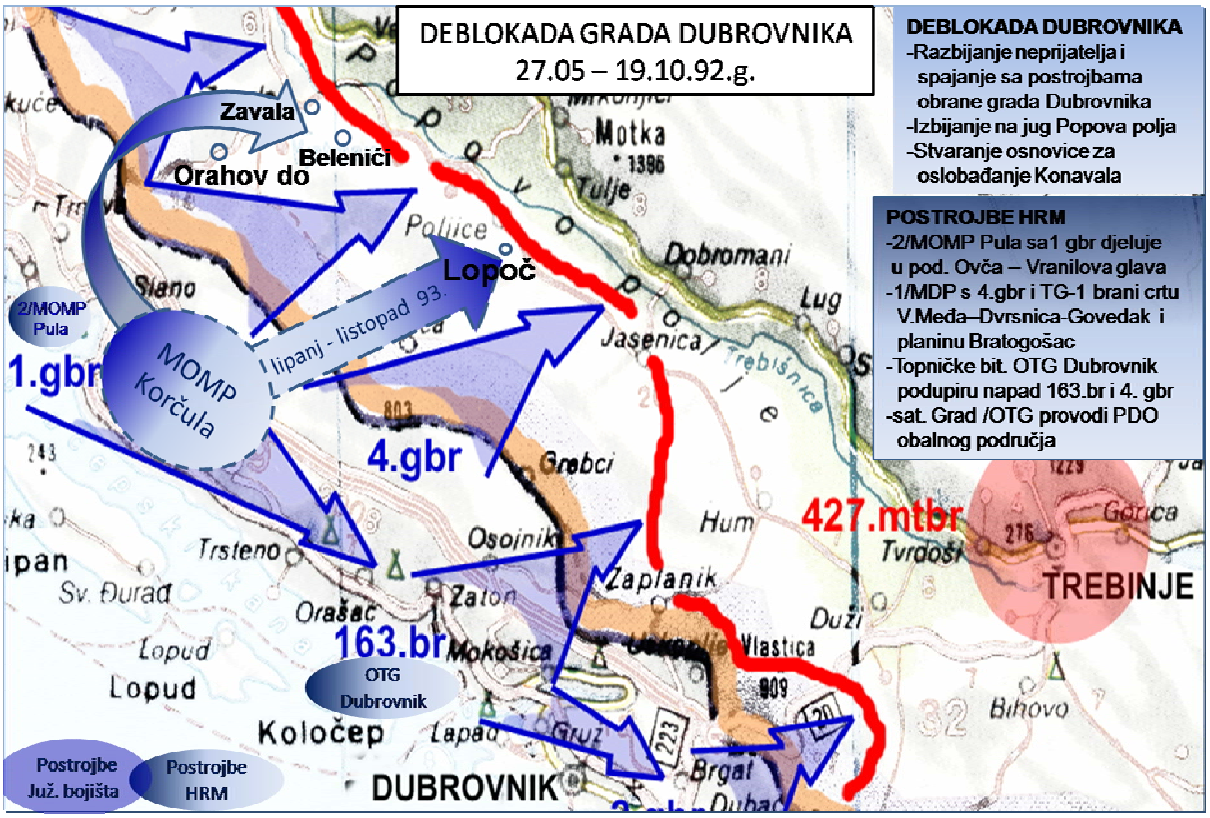

Na južnoj strani Popova polja, uz našu prvu crtu neprijatelj je u Muharevoj Ljutoj i Grmljanima, imao jednu ojačane satniju pješaštva. Uz ubacivanje svojih diverzanata i pješaštva oni su tražili mogućnost za ponovno ovladavanjem širim područjem Zavale i Orahova dola[1].

S obzirom da je naša postrojba, koja po broju ljudi i naoružanja pripada rangu bojne, dobila zonu odgovornosti brigade[2] obrana tako značajnog pravca iziskivala je domobilizaciju Odreda do punog brojnog stanja. Osim bitnicom minobacača 120 mm iz

[1] U tim je područjima prije rata obitavao živalj srpske nacionalnosti.
[2] Brigada (od 1500 do 2500 vojnih osoba)sastoji se od 3-5 bojni (po 500 – 700 vojnih osoba)

Domobranske bojne Korčula, Odred je za izvršenje ove zadaće, bio ojačan bitnicom haubica 122 mm i putnom inženjerijom iz 116. brigade, te s 2 tenka iz Južnog bojišta.

Da bi mogle uspješno čuvati područja obrane, koje su do tada branile bojne 116. brigade svaka je naša satnija[3] bila ojačana jačim oružjem i strojnicama PZO (snajperima, puško strojnicama (PS) 7,9 mm, 12,7 Browing i 14,5 mm Kinez, tromblonskim minama i minobacačima) .

Po domobilizaciji odreda, prvu crtu, koja je bila podjeljenu na dva moguća pravca napada neprijatelja, naizmjenično su branile 1 i 2. satnija mornaričkog pješaštva.

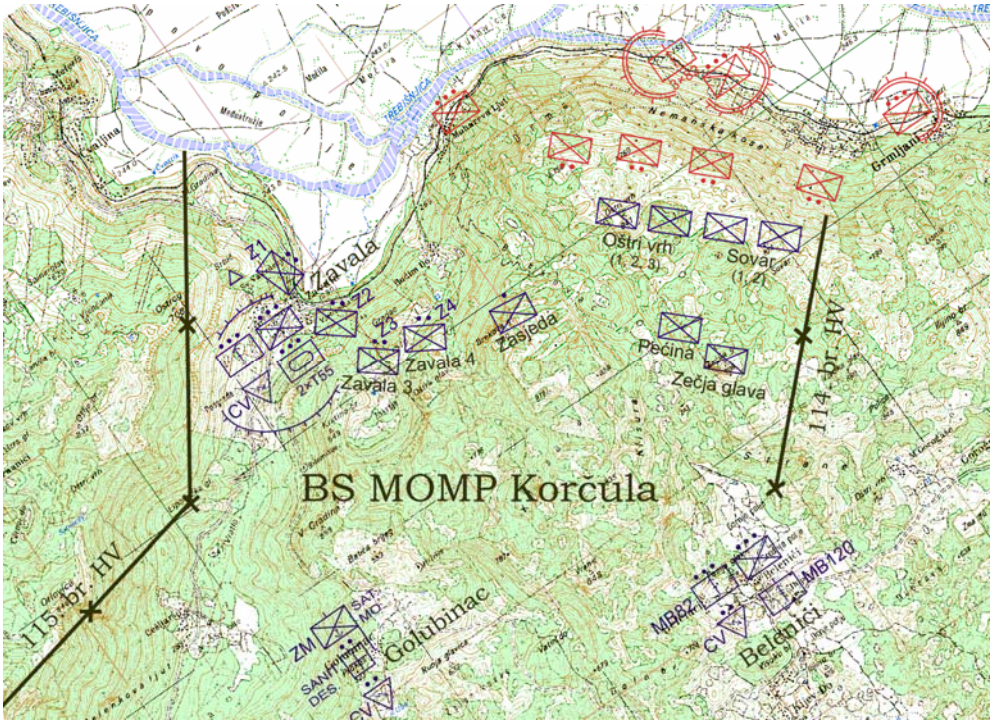

Razmještaj postrojbi na prvoj crti BG MOMP Korčula

Jedan brojčano jači vod[4] branio je položaje[5] na pravcu preko Grmljana ka Belanićima po slijedećem :

-1. crtu imao je na položajina: Sovar (1 i 2), Ploča, Pećina, Grubi vrh i Oštri vrh (1, 2 i 3)[6] i Zasjeda (1 i 2). Na drugoj crti imao je pripremljene položaje Zečja glava i Bezimeni vrh.

-u pripravnosti za smjenu ili dodatno ojačanje voda na 1. crti jedan je vod boravio u taborištu koje se nalazilo u selu Belenići.

---

[3] Bojna (500 – 700 vojnih osoba) u svom sastavu ima 2-4 satnije (po 120 vojnih osoba)

[4] Satnija (120 vojnih osoba) u svom sastavu ima 3-4 voda (po oko 30 vojnih osoba)

[5] Za svaki položaj točno je bilo propisano koji broj ljudi sa kojim oružjem ga brani. Položaj su branile postrojbe veličine od grupe (3 vojne osobe) do desetine (oko 10 vojnih osoba)

[6] Na brdu Sovar naše su postrojbe branila dva, a na brdu Oštri vrh tri položaja (ćuke)

Na pravcu preko Muhareve Ljuti ka Zavali branila su se 4 položaja: Zavala 1 i 2 , Zavala 3 (k. 570) i Zavala 4 (Zub)

-u pripravnosti za smjenu ili ojačanje voda na 1. crti drugi vod boravio je u taboristu u selu Zavala.

Za obranu na pravcima oba voda, satnija je bila ojačana s dva voda minobacača 82 mm, koji su imali paljbene položaje jedan poviše sela Zavale, a drugi kod Belenića.

Zapovjedništvo satnije zapovjedalo je satnijom i pridodatim postrojbama iz svog zapovjednog mjesta u Golubincu. Odatle su svakodnevno obilazili postrojbe koje su boravile na crti i u pripravnosti i pomagali im u radu.

Uprkos potpisanog primirja, neprijatelj je svakodnevno upućivao grupe snajperista koji su djelovali po našoj prvoj crti. Oni su težili ovladati makar jednim našim položajem kako bi uz potporu svojeg topništva i tenkovima mogli preći preko Popova polja. Daljnji scenario bio bi isti kao u početku rata.

U tim smo uvjetima na njihovu paljbu u početku manje a potom sve organiziranim djelovanjem pravodobno uzvraćali iz pješačkog oružja. To se pokazalo dovoljno da onemogućimo ozbiljniju ugrozu naše prve crte.

Za ojačanje obrane na pravcu prema Belenićima Zapovjedništvo Odreda (Borbene grupe MOMP Korčula) odredilo je bitnicu minobacača MB 120 mm. Ona je imala svoj paljbeni položaj u području sela Belenića.

Nositelji spriječavanja prodora neprijateljevih oklopnih postrojbi na tenkoprohodnom pravcu preko Zavale ka Orahovu Dolu i Slanome bili su dva tenka iz sastava 163 brigade ,te posluge topa 76 mm ZIS i protuoklopnog voda 9K11 Maljutki iz sastava MOMP Korčula.

Na ovom terenu naši inženjerci prvi su puta samostalno mjenjali protupješačke i protutenkovske mine. Mine su ispred naše prve crte često eksplodirale uslijed kretanja neprijateljskih izviđača, raznih životinja i nevremena. Osim postavljanja i održavanja minskih polja ispred 1. crte inženjerija je izvršila sve pripreme i za urušavanje puteva ka Slanome.

Topničku potporu svih postrojbi u zoni odgovornosti davala je bitnica haubica 122 mm M38. Poslije njihova vraćanja 116. brigadi, istu zadaću obnašao je vod obalnih topova 85 mm iz obalno topničke bitnice (OTB) Molunat.

Topnički izviđači bili su zaduženi za određivanje točnih koordinata topničkih ciljeva i navođenje paljbe našeg i topništva Južnog bojišta. Zbog širine naše zone odgovornosti, za izvršenje zadaće oni su bili pripremili dvije osnovne i nekoliko pomoćnih motrionica.

Kako bi spriječili eventualno iznenađenje, uvijek kada je Zapovjedništvo to procjenilo potrebnim, a redovito prilikom smjena naših postrojbi na terenu, svoje smo topništvo dovodili u povišeni stupanj pripravnosti za trenutno djelovanje po neprijatelju.

RAZMJEŠTAJ BORBENE SKUPINE MOMP KORČULA
OD 10. 1. DO 1. 4. 1994.

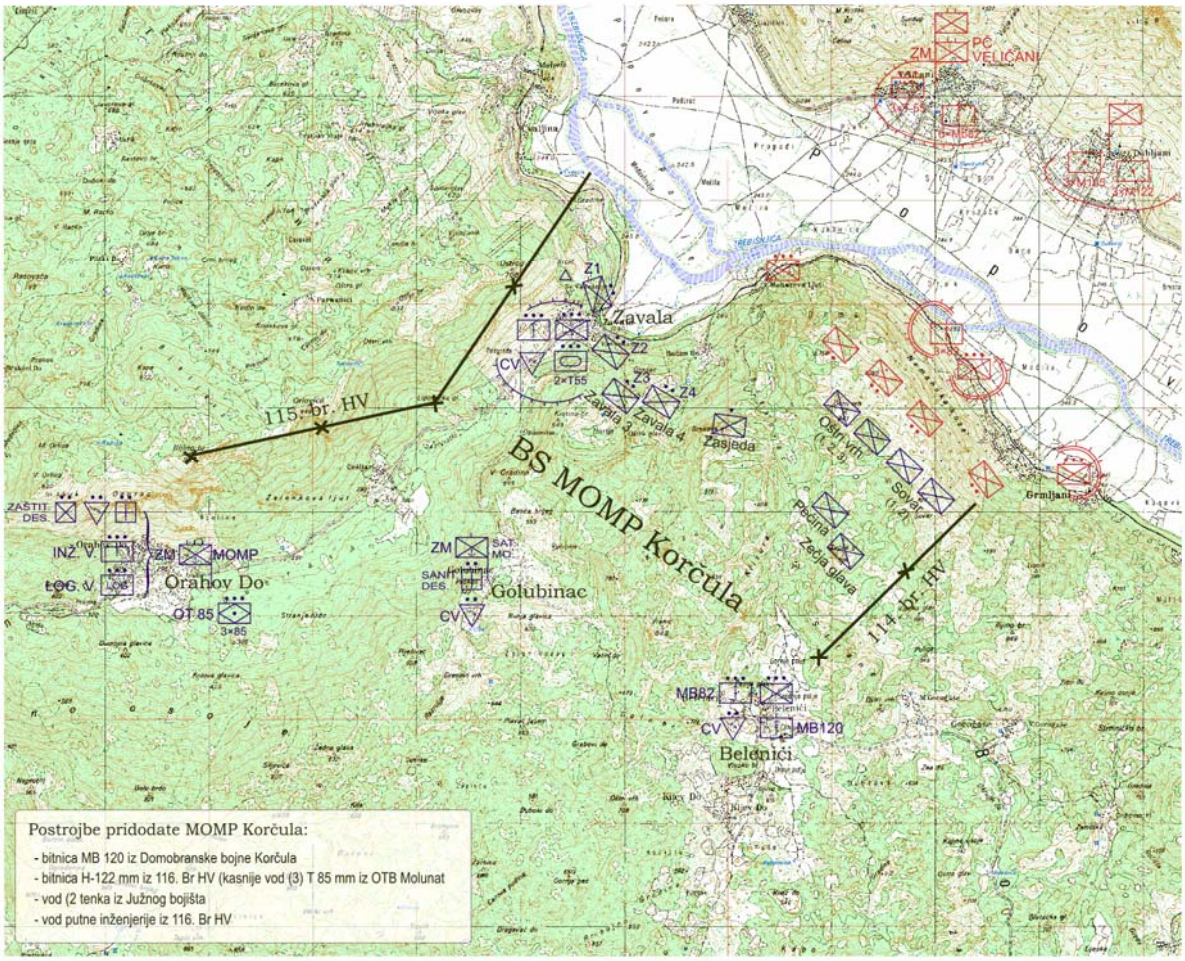

Zapovjedništvo odreda, uz pomoć pristožernih postrojbi (zaštitne desetine, veze, i inženjerije), organiziralo je zapovjedno mjesto u Orahovu dolu. Tu se svakodnevno organizirao i koordinirao rad te pružala pomoć u radu podređenim postrojbama.

Ulazak u Zonu odgovornosti sa magistrale Ploče - Slano - Dubrovnik osiguravao je punkt Vojne policije MOMP-a.

Svojim i pridodatim postrojbama te povezivanjem sa susjednim postrojbama(114. i 115. brigadama HV) Zapovjedništvo MOMP-a ostvarilo je potpuni nadzor u svojoj Zoni odgovornosti.

Logističke postrojbe, koje su u svom radu bile vezana za gospodarske subjekte, i imale svakodnevni kontakt sa Zapovjedništvom Južnog bojišta i svim postrojbama u zoni odgovornosti MOMP Korčula, imale su svoju bazu u Slanom. Osim vojnih postrojbi oni su vodili brigu o desetak domaćinstava uglavnom staraca koji su cijeli tijek rata živili u Orahovu Dolu.

Za razliku od Lopoča ovaj teren branili smo zimi. Svi naši položaji nalazili su se na velikim nadmorskim visinama, od 500 - 900 metara. Najteži prilaz imali su položaji na Oštrom vrhu i Sovaru. Za slučaj izvlačenja žrtava sa položaja Oštri vrh (1,2,3) pripremljena je bila improvizirana žičara (koju je zbog oštećenja trebalo popraviti). Do položaja Sovar 2 zbog kosine terena morali smo se penjati po improviziranim skalama, a po snijegu i uz pomoć konopa.
Iako smo po položajima na prvoj crti imali svakodnevna djelovanja neprijateljevih snajperista, na ovom terenu nismo imali ljudske žrtve od neprijateljevog oružja.

Prilikom olujnog nevremena u noći 16/17.01. 1994. godine udarac groma na položaju Zub ispred Zavale usmrtio je našeg suborca Alena Pecotića. Od pražnjenja elektriciteta u životnoj je opasnosti bio Ivan Krajančić, a lakše povrijeđeni bili su Frano Jurjević i Tonči Šain.

Nedugo nakon te oluje počeli su zimski snjegovi i vijavice. Mi otočani nenaviknuti na snijeg nekoliko smo dana bili zameteni u više od 1 metar duboku snijegu. Tekuća hrana nije se mogla prebacivati do taborišta u Golubincu i Belenićima. Na položajima prve crte jele su se pričuve suhe hrane. Zbog nemogućnosti prevoženja kamionom i dubine snijega, obustavljene su bile smjene između taborišta u Belenićima i položaja na 1. crti. Nakon drugog dana blokade pričuve suhe hrane bile su pri kraju, pa je nove pričuve iz Slanog trebalo ponovno prebaciti do svih položaja na crti.

U tim uvjetima iz sastava zapovjedništva , pristožernih postrojbi smještenih u Orahovu Dolu i pješačkog voda iz taborišta u Zavali, organizirane su grupe koje su pješke donosile hranu i druge potrepštine do zametenog zapovjedništva satnije u Golubincu i taborišta u Belenićima. Odatle su daljnju distribuciju ka položajima na prvoj crti obavljali pripadnici smjene u pripravnosti.

Putevi su mogli biti očišćeni tek po dobijanju utovarivača. Tada su položaji na crti dodatno bili popunjeni: pilama, sjekirama, konopima i novim rezervama hrane i vode. Tako je u slučaju ponovnog nevremena ljudstvo na 1. crti bilo u mogućnosti samostalno održavati prilaze na svoje položaje. Na sreću poslije nekoliko dana snijeg se otopio.

Iako smo od 116. brigade primili položaje na 1. crti u dosta boljem stanju nego su to bili oni na terenu Lopoču, nevremena, studen ali i zahtjev za povećanje učinkovitosti paljbenog djelovanja sa naših položaja tražili su veliki trud u ojačavanju postojećih zaklona.

Organiziranim radom svih razina zapovjedanja razrađen je sustav i koordinirano djelovanje pješačkom i topničkom paljbom. Na taj način danju i noću osiguravana je maksimalna iskoristivost svih raspoloživih vatrenih sredstava.

Naši borci na crti, i u taboristima bili su uvježbani kako postupiti u slučaju da dođe do ozbiljnije ugroze bilo kojeg od položaja na prvoj crti.

Paralelno sa osmišljavanjem zajedničkog djelovanja, krajem siječnja sve su postrojbe MOMP Korčula organizirano pristupile ojačavanju bunkera, drvenih baraka za smještaj ljudi i uređenju prilaznih puteva ka položajima prve crte.

Poslije ojačanja položaja na prvoj crti, u cilju organiziranja djelovanja vodova u pripravnosti i satnije na odmora, pristupili smo izviđanju i utvrđivanju druge crte.

Budnost na prvoj crti noću je održavana sustavom izvješćivanja o stanju na položajima svaka dva sata.

Krajem veljače postrojbe su težište rada prebacile na uređivanje i stražarsko osiguranje ljudi i opreme u taborištima. U postrojbama je organizirana doobuka u rukovanju sredstvima s kojima se naši pripadnici do tada nisu imali priliku upoznati.

O stanju u svim postrojbama od dolaska na teren u Zapovjedništvu MOMP U Orahovu Dolu svakodnevno je provođena raščlamba zapovjednika postrojbi. Osim članova zapovjedništva MOMP–a i nadređenih zapovjedništava Južnog bojišta, Pomorskog zapovjedništva i ZHRM, našu postrojbu obilazile su i delegacije svih otočkih općina, Ureda za obranu i Domobranske bojne Korčula.

Uz njihovu pomoć situacija u zoni odgovornosti MOMP postajala je primjerena ugledu koji su svojim radom pripadnici naših postrojbi stekli na bojištu.

Krajem ožujka 1994.g. vojna i politička situacija u cijeloj zemlji se stabizirala, pa je državni vrh odlučio razvojačiti dio Hrvatske vojske.

Zapovjedništvo MOMP-a dobilo je zadaću za predaju svoje zone odgovornost 115. brigadi HV. Po uspješno izvršenoj zadaći povratak sa terena i razvojačenje postrojbe izvršeni su 01. travnja 1994. godine.